

Hvis du sælger varmeanlæg: Husk lovpligtigt energimærke

Hvis du som installatør eller hovedentreprenør sælger eller giver tilbud på anlæg til vandbaseret rumopvarmning og/eller til opvarmning af brugsvand, **skal** du informere om energimærkning. Det siger loven.

Hvilke produkter skal energimærkes?

Reglerne gælder anlæg med ydelse op til 70 kW

- Opvarmningsanlæg til rumvarme og/eller brugsvand, f.eks. gas- og olie- og fastbrændselskedler, varmepumper (herunder brugsvands- og lavtemperatur-varmepumper), vandvarmere, kraftvarmeværk og varmtvandsbeholdere
- Pakkeløsninger – dvs. opvarmningsanlæg med temperaturstyring og evt. solvarme

Næsten alle anlæg omfatter temperaturstyring, og de skal derfor energimærkes som en pakkeløsning.

Informationspligt, når du sælger eller giver tilbud

Hvis du sælger eller giver tilbud på anlæg, optræder du som forhandler, og derfor har du ansvar for, at tilbudsmottager eller kunde får den lovpligtige information.

Få materiale fra din leverandør

Dine leverandører skal levere energimærke og datablad til kedel, varmepumpe, vandvarmer osv. sammen med produktet. Og hvis en leverandør har sammensat en pakkeløsning, skal vedkommende også levere et samlet mærke for hele pakken.

Det skal du oplyse

1. Ved annoncering og reklame uden direkte mulighed for køb

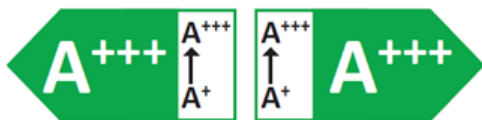
Reklamer i lokalaviser, tilbudsaviser, webbannere og lignende skal oplyse om det annoncerede produkts energiklasse og om hvilke klasser, der lovligt kan markedsføres – det såkaldte "tilladte spænd"

EKSEMPEL

Der må kun markedsføres luft-til-vand varmepumper, som har energiklasse A⁺ eller bedre. Den bedste energiklasse for disse produkter er A⁺⁺⁺. Det tilladte spænd er altså fra A⁺ til A⁺⁺⁺.

Hvis du markedsfører en varmepumpe, som har energiklasse A⁺⁺⁺, kan det angives med ét af de to symboler vist herunder:

Figur 1

Symbolets farve er bestemt af produktets energiklasse. Den bedste klasse er altid grøn.

Hvis reklamen udelukkende er i sort/hvid, er det tilladt at vise symbolet på samme måde.

Du kan frit vælge, om pilen skal pege mod højre eller venstre.

Det er også tilladt at oplyse om produktets energiklasse og det tilladte spænd i ren tekst, men det skal ske på en måde, som ikke kan misforstås, og det kan være ret pladskrævende.

ENKELTPRODUKT ELLER PAKKE?

Hvis du markedsfører et **enkeltprodukt**, f.eks. en varmtvandsbeholder eller en kedel eller varmepumpe uden temperaturstyring, skal du kun oplyse energiklasse og tilladt spænd for det pågældende produkt.

Hvis du markedsfører en "**pakke**", er det lidt mere kompliceret:

Pakkeløsning kun til rumopvarmning:

- Du skal oplyse om energiklasse og tilladt spænd dels for varmekilden (normalt en varmepumpe eller en kedel) og dels for hele "pakken" inklusive styring m.v.

Pakkeløsning til både rum- og brugsvandsopvarmning:

- Du skal oplyse om energiklasse og tilladt spænd for rumvarmeløsningen, dels for varmekilden og dels for hele pakken, og desuden de tilsvarende oplysninger for løsningen til opvarmning af brugsvand. I alt skal du altså oplyse om fire energiklasser og de tilhørende tilladte spænd

Du kan finde tilladt spænd for en række produkttyper og yderligere information om mærkningen her:

["Sådan informerer du korrekt om energimærkning"](#).

2. Ved skriftlige og mundtlige tilbud

Når du afgiver et tilbud, skal du videregive de oplysninger om produktet, som fremgår af databladet. Et mundtligt tilbud skal derfor altid følges op med et skriftligt tilbud, hvor datablad eller de lovpligtige informationer herfra indgår.

Disse krav gælder både enkeltprodukter og pakker med en varmepumpe eller kedel. Kravene gælder også, hvis en vandvarmer, brugsvandsvarmepumpe eller varmtvandsbeholder tilbydes som enkeltprodukt.

Bemærk, at tilbud på anlæg med kombineret rum- og brugsvandsopvarmning yderligere skal indeholde et datablad for pakkens energieffektivitet ved vandopvarmning.

Se flere detaljer i vejledningens punkt 4.

3. I online netbutik, salgskatalog eller lignende med direkte mulighed for køb

Når et produkt udbydes i en netbutik, skal energimærke og datablad vises sammen med produktets pris.

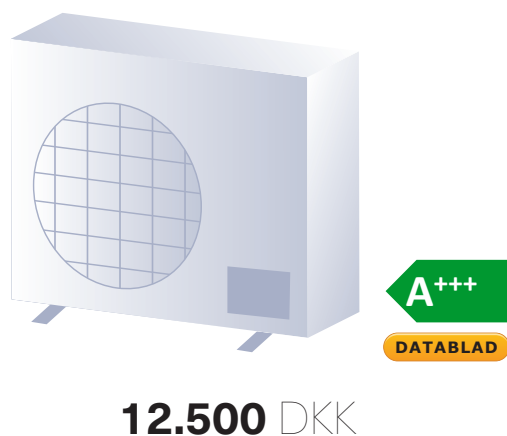
Alternativt kan mærket vises, når man klikker på en ikon, som vist herunder i figur 2.

Tilsvarende kan databladet vises via et link med teksten "Datablad".

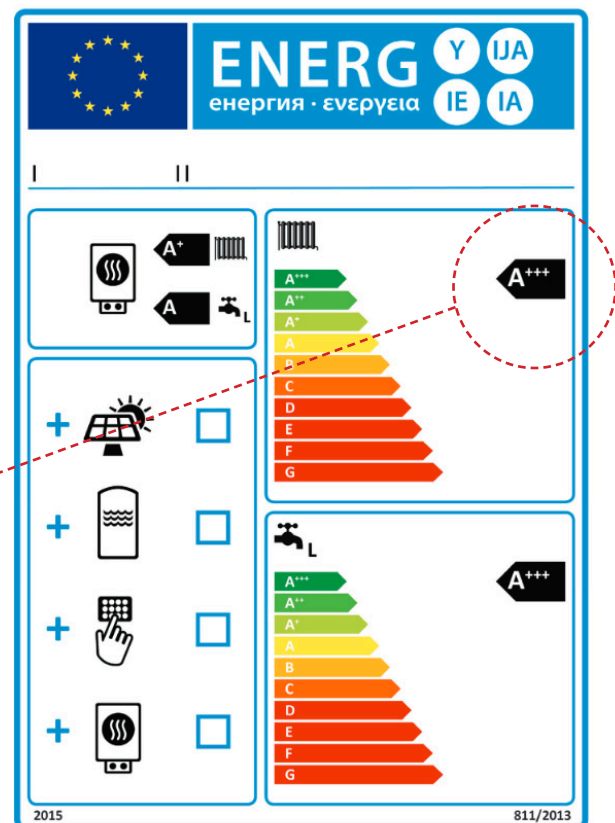
Er der tale om en pakkeløsning til rumvarme og brugsvand, skal ikonen, som leder til energimærket, vise pakkens energiklasse ved rumopvarmning, men ikke energiklassen for opvarmning af brugsvand.

EKSEMPEL: SALG VIA NETBUTIK

Figur 2

Figur 3

Se mere på ens.dk i pjecen

"[Sådan skal du vise energimærker på nettet](#)".

4. Ved udstilling i showroom eller lignende

Hvis du udstiller i showroom eller lignende, skal energimærket placeres synligt på fronten eller oven på produktet. Mærkerne skal som minimum have størrelsen:

- Enkeltprodukt: 105 mm bred og 200 mm høj
- Pakkeløsning: 210 mm bred og 297 mm høj

Udstiller du en pakkeløsning, skal du vise energimærke både for varmekilden og hele pakken.

Desuden skal du vise databladet, som du har modtaget fra din leverandør – eller de oplysninger fra databladet, som fremgår af figur 4 herunder.

HVIS DU SELV SAMMENSÆTTER EN PAKKELØSNING

Som før nævnt skal din leverandør udlevere energimærke og datablad for produkter, som de leverer. Det gælder også, hvis du får en pakkeløsning fra leverandøren. Men hvis du selv sammensætter en pakkeløsning af forskellige elementer, skal du sørge for, at pakken får det rigtige energimærke.

Du kan bruge Energistyrelsens "pakkemærke"-beregner, som du finder på siden [her](#) - et stykke nede på siden, under "Dokumenter og Links". Download og gem beregneren på din PC – ellers kan du ikke bruge den.

Følg vejledningen i beregneren. Det er nemt, hvis du er vant til regneark i Microsoft Excel. Du kan kontakte Energistyrelsen, hvis du oplever problemer med beregneren.

Når du selv sammensætter en pakkeløsning, skal du også udarbejde databladet.

EKSEMPEL: PAKKELØSNING MED EN VARMEPUMPE SOM VARMEKILDE

Figur 4

Årsvirkningsgrad ved rumopvarmning for varmepumpe	<input type="text" value="1"/>	%
Temperaturstyring Fra temperaturstyrings datablad	Klasse I = 1 %, Klasse II = 2 %, Klasse III = 1,5 %, Klasse IV = 2 %, Klasse V = 3 %, Klasse VI = 4 %, Klasse VII = 3,5 %, Klasse VIII = 5 %	+ <input type="text" value="2"/>
Supplerende kedel Fra kedlens datablad	Årsvirkningsgrad ved rumopvarmning (i %) (<input type="text"/> - 'I') × 'II' =	- <input type="text" value="3"/>
Solvarmebidrag Fra solvarmekomponentens datablad	Solfangerens størrelse (i m ²) Beholderens vandindhold (i m ³) Solfangerens effektivitet (i %) Beholderens klassificering A* = 0,95, A = 0,91, B = 0,86, C = 0,83, D-G = 0,81	+ <input type="text" value="4"/>
$('III' \times \text{[]} + 'IV' \times \text{[]}) \times 0,45 \times (\text{[]} / 100) \times \text{[]} = + \text{[]} \%$		
Pakkens årsvirkningsgrad ved rumopvarmning under gennemsnitlige klimaforhold	<input type="text" value="5"/>	
Pakkens klasse for årsvirkningsgrad ved rumopvarmning under gennemsnitlige klimaforhold	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> G F E D C B A A* A** A*** </div> < 30 % ≥ 30 % ≥ 34 % ≥ 36 % ≥ 75 % ≥ 82 % ≥ 90 % ≥ 98 % ≥ 125 % ≥ 150 %	
Pakkens klasse for årsvirkningsgrad ved rumopvarmning under koldere og varmere klimaforhold	Koldere: <input type="text" value="5"/> - 'V' = <input type="text"/> % Varmere: <input type="text" value="5"/> + 'VI' = <input type="text"/> %	

Du skal oplyse

- 1 Varmepumpens årsvirkningsgrad i gennemsnitligt klima
- 2 Temperaturstyringens bidrag til årsvirkningsgraden
- 3 Hvis relevant:
 - Årsvirkningsgrad af supplerende kedel eller varmepumpe
- 4 Hvis relevant: Oplysninger om solvarmebidrag
- 5 Oplysninger om pakken
 - Pakkens årsvirkningsgrad
 - Pakkens energiklasse i gennemsnitligt klima
 - Pakkens årsvirkningsgrad i koldere klima
 - Pakkens årsvirkningsgrad i varmere klima

Vejledning til installatører og hovedentreprenører

Anlæg med kedel

I tilbud på en pakkedesign med kedel skal du give tilsvarende oplysninger som i skemaet for en løsning med varmepumpe vist på forrige side.

Anlæg med kombineret rum- og brugsvandsopvarmning

Bemærk, at der for anlæg med kombineret rum- og brugsvandsopvarmning desuden skal udarbejdes et separat datablad for pakkens energieffektivitet ved vandopvarmning.

Husk Bygningsreglementet!

Et energimærke viser produktets energiklasse, men hvis det er en af de lavere klasser, opfylder produktet ikke nødvendigvis Bygningsreglementets krav.

Så tjek altid Bygningsreglementet, før du giver tilbud, sælger og/eller installerer komponenter eller komplette varmeanlæg. Temperaturstyring og anden automatik skal f.eks. overholde DS 469.

Du finder det relevante kapitel i Bygningsreglementet [her](#)

Hvis du vil vide mere

Se "ofte stillede spørgsmål" om opvarmning, ventilation og indeklima på Energistyrelsens hjemmeside, [her](#)
 Reglerne om Ecodesign og Energimærkning for alle berørte produkter findes [her](#)

Se mere i Energistyrelsens pjecer, som du kan finde [her](#)

Vandvarmere, brugsvandsvarmepumper og varmtvandsbeholdere

Vær også opmærksom på din oplysningspligt, når du sælger vandvarmere, brugsvandsvarmepumper og varmtvandsbeholdere.

EKSEMPEL: VARMTVANDSBEHOLDER

For en separat varmtvandsbeholder, der ikke er solopvarmet, skal du f.eks. oplyse:

- Leverandørens navn og produktets modelbetegnelse
- Energieffektivitetsklasse (bestemt i forhold til de aktuelle stilstandstab)
- Stilstandstab (W)
- Rumfang i liter (vandbeholdning)

Se forordningen her

Se, hvordan kravene er formuleret i forordningerne:

Varmepumper og kedler:

[Forordning \(EU\) 811/2013, bilag IV](#)

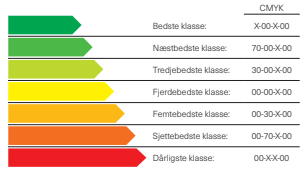
Vandvarmere, beholdere og brugsvandsvarmepumper:

[Forordning \(EU\) 812/2013, bilag IV](#)

November 2018
 § LOVKRAV

Bilag til "Sådan energimærker du korrekt på internettet" og "Sådan energimærker du korrekt i markedsføringsmaterier"

Energiskalaen

Beste Klasse:	CMYK
X-00-X-00	
Næstbedste klasse: 70-00-X-00	
Tredjebeste klasse: 30-00-X-00	
Fjerdebeste klasse: 00-00-X-00	
Femtebedste klasse: 00-30-X-00	
Sjettebedste klasse: 00-70-X-00	
Dårligste klasse: 00-XX-00	

Energiskalaen varierer fra produkttype til produkttype. Den markerede farve angiver altid den bedste energiklasse. Farvekoderne i energipilen er ansat om skalaen går fra A+++ til D eller fra A til G.

Energiskalaen for varmtvandsbeholdere går fra A til G. Energiklasse A er den bedste klasse og energipilen skal derfor være mørkegrøn.

Energiskalaen for ovne går fra A+++ til D. Energiklasse A er den fjerde bedste klasse og energipilen skal derfor være gul.

Sådan læser du skemaerne:
 "Fra" og "Til" angiver hhv. den højeste og den laveste klasse på energimærket. "Laveste" angiver den laveste tilladte energiklasse, som følge af udfasing via eco-design mindstekrav til energieffektivitet. "År" er det årstal, hvor reglerne er gældende fra.

Bemærk: At produktoversigten på denne side og på bagsiden ikke er fuldstændige.
 Kontakt Energistyrelsen om alt andet energimærke og lavest tilladte energiklasse for produktkategorier, som ikke ses i oversigten.

Emhætter				Fjernsyn			
Fra	Til	Laveste	År	Fra	Til	Laveste	År
A ⁺⁺⁺	E	E	2018	A ⁺⁺	E	D	2017
A ⁺⁺⁺	F	D	2020	A ⁺⁺⁺	D	D	2020

Andre produkttyper				Prof. lagere/køle-/fryseapparater (klimaklasse 3 og 4)				
Fra	Til	Laveste	År	Fra	Til	Laveste	År	
Opvaskemaskiner	A ⁺⁺	D	A ⁺	2011	A ⁺⁺	G	F	2018
Tørretumbler	A ⁺⁺	D	B	2012	A ⁺⁺	G	E	2019
Vaskemaskiner	A ⁺⁺	D	A ⁺	2011	A ⁺⁺	G	E	2019
Tv'ere/fjernsyn	A ⁺	D	D	2012				
Køle-/fryseapparater (husholdning)	A ⁺⁺	D	A ⁺	2011				
Ovne	A ⁺⁺	D	A	2019				
Lyskåber (XXE armaturer)	A ⁺⁺	E	B	2013				
Tilbehør	GPM/VEVI							

Prof. lagere/køle-/fryseapparater (klimaklasse 2 og 1)				Prof. lagere/køle-/fryseapparater (klimaklasse 2 og 1)			
Fra	Til	Laveste	År	Fra	Til	Laveste	År
A ⁺⁺	G	G	2016				

November 2018
 § LOVKRAV

Vejledning til byggemarkeder

Sådan energimærker du korrekt i butikken

Som forhandler er det dit ansvar og **lovpålagt** at sætte et energimærke på de energirelaterede produkter, som udstilles i butikken.

Hvilke produkter skal energimærkes?
 Det er et **lovsat** et energimærke produkt, når de udstilles i en butik.

Følgende produktgrupper skal være energimærkede:

- mobile klimaanlæg
- gaskedler
- vandvarmere
- varmtvandsbeholdere
- boligventilation
- luft/luft varmepumper
- væske/vand varmepumper
- luft/vand varmepumper
- belysningsarmaturer
- brændeovne

Vær opmærksom på, at produkter i emballage ikke behøver at være energimærkede, medmindre de ses udstillet med en pris eller anden mærkning/information, der markerer, at produktet er udstillet til salg.

Energimærkets udseende og størrelse

- Energimærket skal vises i sin helhed og i original farve
- Der gælder forskellige størrelseskrav til de enkelte produkter (se bilag)
- Energimærket kan printes ud direkte fra produktbasen EPREL

Dette er målene, der gælder for energimærket af luft/luft varmepumper.

Flere produkter er omfattet af krav om energimærkning. Se mere på [www.energi.dk](#). Ved salg af brugte produkter krævet ikke.

Butikskontrol
 Sikkerhedsstyrelsen gennemfører løbende butikskontrol. Rettes der ikke op ved forklaret eller ingen brug af mærket, kan det ende med **politianmeldelse og bødestraf**.

Det er dit ansvar som forhandler/butik, at:

- alle produkter har et energimærke tydeligt på forsiden eller oven på produktet
- produkter udstilles i butikens udstillingsvinduer også er energimærkede
- anmode om et energimærke hos leverandøren, hvis du ikke har et mærke
- energimærkets modelnummer stemmer overens med produktet

Kontakt os gerne
 Du kan læse mere om energimærkning af produkter i butikker her: <https://www.energi.dk/Gaerne/om-energi/eprel>

Du er også velkommen til at kontakte Energistyrelsen via e-mail: publik@energi.dk eller på tlf: 33 92 77 04.

Se de hyppigste fejl på bagsiden af dette ark.

En fejlsag fejl ved energimærkning (dukkler) er, at energimærket ikke er trykt på produktet. Det skal påføres på forsiden eller oven på produktet. Checklisten skal vedlægges alle.

Vejledningen erstatter ikke gældende krav i forordningerne.